



STORTINGET

# Representantforslag 89 S

(2025–2026)

fra stortingsrepresentantene Mímir Kristjánsson, Synne Høyforsslett Bjørbæk  
og Marie Sneve Martinussen

Dokument 8:89 S (2025–2026)

**Representantforslag fra stortingsrepresentantene Mímir Kristjánsson, Synne Høyforsslett Bjørbæk og Marie Sneve Martinussen om å åpne grossistledet og gjøre prisutviklingen mer oversiktlig i norsk dagligvarebransje**

Til Stortinget

## Bakgrunn

Det norske dagligvaremarkedet preges av en ekstrem konsentrasjon. Tre store kjeder – Norgesgruppen ASA, Coop Norge SA og Reitan AS – kontrollerer så godt som hele markedet. Stordriftsfordeler, og de enorme mengdene kapital som er investert i kjedenes egne leverandør-, grossist- og distribusjonsledd, gir disse aktørene mulighet til å dominere verdikjeden fra jord til bord.

De siste årene har ulempene ved denne konsentrasjonen blitt stadig tydeligere. Siden 2020 har matvareprisene økt med om lag 30 prosent, noe som er 7 prosentpoeng over den generelle konsumprisindeksen. Fordi det er de med lave inntekter som bruker den største andelen av inntektene sine på mat, har prisveksten bidratt til å øke de økonomiske forskjellene. På toppen av prisøkningen blir kundene møtt av lite mangfold i butikkhyllene, og forvirrende tilbudskampanjer som gjør det vanskelig å holde oversikt over det egentlige prisnivået.

Samtidig har man sett at leverandører og matvareprodusenter utsettes for et stadig sterkere press. Kjedenes egne merkevarer (EMV) utgjør en økende andel av

sortimentet, noe som skaper en interessemotsetning hvor kjedene både er kunder av og konkurrenter til leverandørene. Som resultat blir den norske jordbruksnæringen stadig mer avhengig av subsidier fra det offentlige.

I 2023 lanserte regjeringen en tipunksplan for bedre utvalg og lavere priser i matbutikken. Selv om regjeringen bør belønnes for å ta situasjonen i dagligvarebransjen på alvor, har markedskonsentrasjonen og den vertikale integrasjonen fortsatt å vokse.

Forslagsstillerne mener at det haster med å ta grep som kan sikre en dagligvaresektor som i større grad kommer kundene, matprodusentene og de uavhengige leverandørene til gode. I dette representantforslaget foreslås det derfor en rekke grep for å sikre en mer bærekraftig og rettferdig verdikjede for mat.

## Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen fremme forslag til en utvidelse av konkurranselovgivningen som skal sikre at kjeder med sterk markedsstilling i grossist- og distribusjonsvirksomhet plikter å gi alle aktører i dagligvaremarkedet tilgang til sine grossist- og distribusjonstjenester på ikke-diskriminerende vilkår.
2. Stortinget ber regjeringen fremme forslag til utvidelse av konkurranselovgivningen for å etablere et rammeverk for utpeking av kjeder med sterk markedsstilling i dagligvaremarkedet.

3. Stortinget ber regjeringen legge fram en stortingsmelding om norsk dagligvarebransje, hvor også nye utviklingstrekk som horisontal integrasjon blir redegjort for.
4. Stortinget ber regjeringen utrede tiltak for å begrense utbredelsen av egne merkevarer (EMV) i dagligvarekjedene.
5. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å illegge forbud mot skjulte prisøkninger i dagligvarebransjen i form av krympflasjon.
6. Stortinget ber regjeringen utrede tiltak mot villende tilbud i dagligvarebransjen, herunder å utvide tidsperioden for laveste førpris.

27. januar 2026

**Mímir Kristjánsson**

**Synne Høyforsslett Bjørbæk**

**Marie Sneve Martinussen**